

haSib ve Başmuharriri
SİRET BAYAR
Memleket menafine aid yazılara
savtılarımız açıktır.
Başmuharrir yazılar geri
verümez.

ULUS SESİ

— SİYASAL GÜNDELİK TÜRK GAZETESİ —

Sayı 1038
26 Eylül 1938
Pazartesi
Sayısı 100 Paradır.

On ikinci yıl

Kuruluş yılı 1 Ağustos 1927

Dil Bayramınız Kutlu Olsun..

26 Eylül

Yazan: Ziya Kılıçözlü

26 Ağustos Türk yur-
dunun düşünanlardan kur-
tulmağa başladığı günlerin
başlangıcı olduğu gibi, 26,
eylül de Türk dilinin kur-
tuluş günüdür.

Bu gün dilimizin ya-
bancı diller boyunduru-
ğundan kurtulduğu günün
yıl dönümü bulunduğu,
daha doğrusu Türk dilinin
dünya dillerine kaynaklık
yapan geniş bir hazne ol-
duğu sonucuna varıldığı
için kutludur.

Dil insanları birleştiren,
onları bir ülkeye koşturan
enerji kaynağıdır.

Dil milyonlarca insanı
bir duygu ve düşünüş kar-
şısında hep birden ağlatan,
birden güldüren bir kuv-
vettir.

Dağınık güçleri bir-
leştiren, onları yenilmez
bir kudret haline koyan
dildir.

Dil, bir ulusun tarihi,
bir insanın yüregidir.

Dil, evrenin en değerli
kıymetidir.

İnsanı hayvandan ayı-
ran bu en büyük kıymet,
ulusları topraklarına bağ-
layan, medeniyetler yara-
tan bir varlıktır.

Bu kadar önemli bir yeri
olan dile Türk ulusu geç-
miş çağlarda büyük bir
değer vermişti. Eski Türk
medeniyetini Türk dili do-
ğurmuştu. Fakat sonra-
ları bir çok sebeplerin
etkimi ile dağılan Türk
ulusu ve yıkılan Türk me-
deniyeti günler geçtikçe
unutulmağa ve yerini yine
kendisinden üremiş yeni
medeniyetler almağa baş-
ladı.

Bu hal kendini dilde de

gösterdi. Yabancı diller
Türk dilinin özünü kapat-
mağa onu konuşma ve
yazma alanlarından uzak-
laştırmağa başladı.

Bu etkilere karşı du-
ranlar, Türkün öz dilini
kurtarmağa çalışanlar çık-
tı. Fakat isdediklerini el-
de edecek yabancı etkim-
leri karşılayacak, onları
Türk dilinden çıkarıp ata-
cak güçde değillerdi.

Etraflı ve köklü bir iş
görememekle beraber unu-
tulan Türk dilinin teniz
varlığını, değerini meyda-
na koydular.

Aradan yüz yıllar geç-
ti, Türk Uluu gibi, Türk
dili de yabancılar elinde
kaldı. Yurd nasıl harap-
laştı ise Türk dili de böy-
lece sararup soldu.

Türk yurdunu kurtaran
Atatürk, Türk dilini de
kurtardı.

İlk saldırış 1932 yılı-
nın 26 Eylülünde Birinci
Türk Dili kurultayı baş-
ladı.

Tıpkı 26 Ağustos da
olduğu gibi bütün Türk

—Sonu 2 inci sayfede—

ÇAĞRI

26/Eylül/1938 Pazar-
tesi günü Dil bayramı ol-
duğundan Saat 18 de
Halkevi Salonunda Kut-
lulanacaktır.

Bu toplantıya her va-
tanlaştı davetlidir.

(Halkevi)

Orta Avrupa

Çok azik günler yaşıyor

Çekoslovakda 15 den 60 yaşına ka-
dar, Erkek ve Kadın müdafaa hiz-
metine tabi tutuldu

Çek - Macar ve Çek - Polonya
hudutları kapatıldı

Alman - Çek hududunda bazı
hadiseler oldu

Macar ve Fransa

Bazı sınıfları silâh altına çağırdı

Ankara 25 A.A. —
Çekoslovakya da on
yedi yaşından alt-
mış yaşına kadar
Kadın, Erkek hü-
tün vatandaşlar
devlet müdafaa hiz-
metine tabi tutul-
muşlardır. Çek Ma-
car ve Çek-Polonya
hudutları kapan-
mış ve yasak edil-
miştir. Dün akşam
Çek Alman hudu-
dunda bazı hadise-
ler olmuştur.

Ankara 25 A. A. —
Fransız kabinesi dün
akşam Reiscumhu-
ru riyasetinde top-

lanmış, Başvekil,
Başkomandan ve
Bahriye nazirile gö-
rüş ükten sonra bu
sabah bazı sınıfla-
r, ihtiyatlar der-
hal müretteb ma-
hallerine çağırılmış-
tır.

Belçika kabine-
si de toplanmış ve
alınacak tedbirleri
tetkik etmiştir.
Belçika bazı emni-
yet tedbirleri almış-
tır.

Ankara 25 A.A. —
Macaristan da üç si-
nifi silâh altına da-
vet etmiştir.

Dil Bayramımız

Büyük Önder Ata-
türk'ün kutsal eli
her neye uzan-
mış, hangi yolu göster-
mişse mutlaka orada
nurlu ve ışıklı bir ufuk
açılmış, ulusumuz için
bir kurtuluş ve yükse-
liş güneşi doğmuştur.

Bu kutsal el, altı yıl
önce öz dile, dünya ya-
ratılalı bütün ulus dil-
lerine analık yapmış
olan Türk dil kaynağı-
na doğru akın etmenin
de yolunu gösterdi.

Yüce Kurtarıcısının
gösterdiği her yolda
sarsılmaz bir iman ve
inan a yürüyen Türk
ulusu, yüz yıllardan be-
ri yitirmiş olduğu, öz-
lemini çektiği ana di-
linin kaynağına durma-
dan yürüdü. Kısa bir
çağda vardı bu zen-
gin kaynağın başında
yine bu kutsal elin sun-
duğu arı sudan doyun-
ca, kada kana içti, ya-

—Sonu 2 inci sayfede—

Siret Bayar

Diğer Radyo ha-
berleri iç sayfa-
larımızdadır.

26 Eylül

—Baş tarafı 1 inci sayfede—

Ulus'u küçüğünden en büyüğüne kadar bu işe canla başla sarıldı. Yabancı kelimelerden çekinerek köylere kenarlara çekilmiş, ihtiyar başların en kuytu köşelerinde saklanmış, mini minilerin dillerinden kaçmağa hazırlanmış ne kadar söz varsa derlemp toplandı. Büyük bir sözlük yapıldı. Gazeteler, kitaplar artık bu öz sözlerimizle yazıldı. Aydınlar bunlarla konuştular. Şimdi bütün ulus birbirini anlamakta zorluğa uğramıyor. Halbuki eskiden böyle değildi. Köylü bir gazete bir kitap okuyamaz okusa bile anlayamazdı. Şimdi öylemi ya?

Türk harflerini tanıyan herkes gazete, kitap okuya bilir, okuduğunu anlar ve anlata bilir.

Türk dil devrimi, yut-daşlara, medeniyet denilen kalenin kapusunu açdırmak için yapıldı. Bu uğurda yıllardanberi çalışan Türk dil korumu bu alanda bir çok ulusal utukular kazandı. Bu utukuların en başda geleni Türk dilinin dünya dillerine kaynak olduğunu ileri süren "Güneş dil teorisi", dir.

Polonya hareketi geçerse

Rusya

Ademi teca-vuz muahe-desini bozacak

Ankara 25 A. A. — Sovyet Rusya, Polonyanın Çekoslovakya taarruzu halinde aralarındaki ademi teca-vuz anlaşmasını fesh edeceğini bildirmiştir.

İşte bugün bunun için sevinçliyiz. Türk dilinin yabancı kelimelerden kurtulduğunu, kendini özüne kavuşturduğunu görmek göksümümüzü kabartıyor.

Bu yolda çalışup uğraşmanın evrensel sonuçları Türk Ulusuna büyük bir onur veriyor. Dünya bilgi alanındaki bu Ulusal Utku 30 Ağustos dakar kutludur.

Ziya Kılıçözlü

Dil Bayramımız

— 1 inci sayfeden —

nık bağrını serinletti.

Bu akın karşısında medrese dili, saltanat dili, imparatorluğun çöküntüleri üzerinde can çekiştirmeye başladı. Türkün öz dili yabancı sözlerin sınırlarını yıktı, geçti, özlemli-sine kavuştu, Türkü kurtaran Türkçeyi de kurtardı. İmparatorluk devrinde yazı ve konuşma, halk ve saray dili bambaşka idi. Ana dil halk arasında, halkın temiz ruhunda yaşıyordu.

Medrese ve saltanat dili saraylarda, yüksek tabaka arasında o çağın görüşüne göre üstün bir yer tutuyor, halkın temiz bir kaynaktan, öz ruhundan yükselen sesi yabancı sözleri altında boğuluyor, günden güne özlüğünü benliğini yitiriyor.

Böylece yüz yıllar halkla saray ve medrese birbirine yabancı kaldı, birbirinden ayrı yaşadı ve başka türlüde olamazdı. Çünkü bir insan topluluğunu kaynaştıran, birleştiren dildir. Dili ayrı olanın emeli de ayrı olur.

Her şeyi halk için, halkın yükselmesi için yapan ve yaratan Atatürk devriminde ise, yalnız bir dil vardır. Sınıfl farkı gözetilmeksizin her yerde bu dil-

Radyo
Haberlerimiz

Amerika Ordu kumanda heyeti

Askerî hazırlık için tahsisat isteyecek

Siyasî mahafii, Hitler hattı hareketinin bir blöften ibaret olduğu kanaatındadır

Ankara 25 Radyo — Nevyorktan bildirildiğine göre Amerikada Ordu ve Bahriye kumanda heyetleri askeri hazırlık için yeniden tahsisat isteyeceklerdir.

Amerika Hariciye Nezareti Çekoslovakya meselesinin müzakere ile hal-

edileceğini, yalnız bu müzakerelerin Hitlerin tehdidi altında olmaması ve siyasî mahafil Hitlerin sülhü isteyen milletlerle müzakere etmekte Almanyanın harica çıkıncayacağı ve Hitlerin hattı hareketi bir blöften ibaret olduğu kanaatindedir.

Çek Reisicumhuru

Müdafaa kararnamesini imzaladı

Ankara 25 Radyo — Beneş, devletinin müdafa-a kararnamesini imza etmiştir. Bu kararname ile mecburi iş tatbik olunacaktır. 15 60 yaşına ka-

dar kadın, erkek bütün vatandaşlar hizmete tabi tutulmuşlardır.

Çekoslovakya'da bulunan 3000 kadar Türk Romanyaya hareket etmiştir.

Yugoslavya

Umumî yerlerde toplanmayı men eden bir kararname neşretti

Ankara 25 Radyo — Yugoslavya Dahiliye Nazırı bir emirname neşir etmiştir. Bu kararnamede halkın sükunü ve Avrupa'daki harici siyasetin vaziyeti dolayısıyla sokak ve ca'delerde ve umumî yerlerde tecemmüün yasak olduğunu, ve halka şimdilik sükunün muhafaza-

ve her hanki bir hadiseye meydan verilmemesi ihtar olunmuştur.

Başbakan ve Hariciye Nazırı Stoyadiro içtün Amerika, İngiliz ve Fransız Sefirlerini kabul etmiştir.

Ulus Sesi cumhuriyet bayramında Fevkalâde bir şekilde çıkacaktır

Siret Bayar

Çekin hat-
tı hareketi

Tenkid ediliyor

Ankara 25 Radyo — Bükreşte gazeteler Polonyaya hükümetinin Çekoslovakyanın hattı hareketiyle tenkid etmekte olduğunu, Gazeteler Polonyanın, manyanın Çekoslovakyanın ilerlemesine karşı bir teşkil ettiğini ve Polonyanın bitaraflığını muhafaza etmesini istemektedir.

Alman muhtarası

Ankara 25 A. A. — Alman muhtarası Çekoslovakya'da yayınlanmıştır. Çekoslovakya'da bulunan Alman mahafili Prusyan Hitlerin muhtarasında dernekte edilen şartları bilhassa Alman tarafından garanti verilmesi, sizin tihkâmların mine muhtarakı kabul etmemesi, gini söylemektedir.

Yugoslav Başve

Ankara 25 A. A. — Yugoslavya başbakanı nevreddenekte olan Romanyaya hariciye nazırı görüşüşü

İngiliz parlamenti

Ankara 25 A. A. — İngiltere parlamentosu yarın toplanacaktır.

Ankara 25 A. A. — Fransız milimütleri faa için lüzum maddelerin ihraç yasak etmiştir.

Mardinde

Açılacak ehil hayvan sergisinin programı

A - Kısırak Şubesi :

Sergilere iştirak edecek kısırakların müseccel olarak hükümet veya eşhasa ait müseccel damızlık aygırlardan hasıl olması ve pedigrileri bulunması şarttır. Birinci ve ikinci mükâfat 4 - 10 üçüncü, dördüncü mükâfat ise daha yaşlı kısıraklara verilir.

Teshir edilen kısıraklar için 16 mükâfat vardır.

Adet	Mükâfatın Nev' i	Mükâfatın Mikdârı
1	Birinci Mükâfat	75 × 1 = 75
2	İkinci —	50 × 2 = 100
3	Üçüncü —	40 × 3 = 120
10	Dördüncü Mükâfat	30 × 10 = 300
		595

B - Tay Şubesi :

Sergilere 6 aylıktan 3, 5 yaşına kadar olan saf kan arap tayları girer bunların müseccel olmaları şarttır.

Teshir olunan saf kan arap taylarına 16 mükâfat verilir.

Adet	Mükâfatın Nev' i	Mükâfatın Mikdârı
1	Birinci Mükâfat	75 × 1 = 75
2	İkinci —	50 × 2 = 100
3	Üçüncü —	40 × 3 = 120
10	Dördüncü —	25 × 10 = 250
		545

1 - Sergiye duhuliyeye ücreti yoktur.
2 - Bir hayvan sende yalnız bir sergiye iştirak edebilir.

3 - Bir senenin sergisinde birinci gelen hayvan diğer senelerde ancak ikinci üçüncü dördüncü ve beşinci olarak sırasile mükâfatlandırılır ve bir hayvan müddeti hayatında beş sergiye iştirak edebilir.

4 - Yarışlara iştirak etmek üzere, hazırlanmakda olan hayvanlara sergilerde mükâfat verilemez yarışlardan iki sene kadar bir müddet evvel uzaklaşmış olan hayvanlar sergide kazandıkları takdirde mükâfat verilir.

5 - Mükâfat kazanan hayvanın sahibi hayvanı üç yaşında satın alarak kendi elinde talim ve terbiye etmişse mükâfatın nisfi hayvanı kendi elinde büyütüp büyütene diğer mısfa talim ve terbiye edip sergiye getiren yeni sahibine verilir.

6 - Sergi kayıtları ve kabul muamelesi 13 - 14 - 15 - 16 - 17 / 1. Teş. / 938 günlerinde veteriner direktörlüğünde 18 - 19 - 20 / 1. Teş. / 938 tarihinde hayvanlar muayene ve puantaj edilir, 21 - 22 Cuma, Cumatesi günleri tasnif ve kazananlar ilân edilir. 23 1. / Teş. / 938 pazar günde kazananlar sergisinde mahallinde teshir edilir. Teshir üç gündür.

Mardin Satın alma Komisyonundan

1 - Cizre Hd. Taburunun senelik ihtiyacı için 112,500 kilo Arpa ve 3000 kilo şeker 29/9/938 Perşembe günü saat 11 de 8 inci Hd. Tabur Satın alma Komisyon salonunda eksiltmesi icra kılınacaktır.

2 - Şekerin muvakat teminatı 90 lira arpanın 340 liradır.

3 - Arpa ve Şeker şartnamesi Tabur Levaziminde her gün görülebilir.

4 - İsteklilerin 2490 sayılı kanunun 7 nci maddesi mücübince lazım gelen vesaitle muayyen gün ve saatlarda komisyonumuza müracaatları ilân olunur.

13, 16, 21, 26/9/938

Yurtdaş!
Kaçakçı vatan
Hayinidir

ULUS SESİ ABUNA VE İLÂN ŞARTLARI

Abone Şartları

Müddet	Türkiye için	Haric için
Üç Aylığı	300 Kuruş	500 Kuruş
Altı Aylığı	450 "	800 "
Seneliği	800 "	1500 "

İLÂN ŞARTLARI

İlanın bener satırından (10) Kuruş alınır. İlan neşrinden mesu liyet kabul edilmez. Günü geçen nushalar (10) kuruştur.

Türk Hava kurumu Mardin şubesiinden

Ambarımızdaki yirmi bin dört yüz yetmiş üç kilo buğdayın 10/10/938 gününde satılacağından

talip olanların teminatleriyle beraber şubemize müracaat eylemeleri ilân olunur

Mardin P. T.T. Müdürlüğünden:

İdar ye satış ve alınırlar. Taliplerin şartları öğrenmek üzere 5/10/938

ze kadar müdüriyetimize müracaatları ilân olunur.

Mardin defterdarlığından

Muhammen bedeli

Sıra ' o	Mevkii	Cinsi	Kimden metrük olduğu	Lira Ku
1	Çabuk	Hane	İllo hismi	11 00
2	"	"	Sait velet nalkü tavşan	25 00
3	"	Harabe hane	Tabi oğlu kas hanna	14 00
4	C mii kebir	Hane	Yusuf bahhi mensur z. fransize	5 00
5	Yeni kapu	"	Hanna lige	7 00
6	"	"	Verdi ve mecide benat circis	12 00
7	"	"	Mıksı Sado gizo	10 00
8	"	"	deyi boğoz	8 00
9	"	"	cebrail menazır	5 00
10	"	"	cebbur kızları meryem ve erilye	15 00
11	"	Dükkan	Şikir Yusüf	5 00
12	Latifiye	Culla dükkâni	malyonlar	11 00
13	Şeyulla	Hane	habbo yuhanna sheho	11 00
14	Meşkin	"	Ermeni amsih velet antun	6 00

Mevkii, cinsi, kimden metrük olduğu ve bir senelik muhammen icar bedeli yazılı Hazineye ait mebanî 938 mali yılına mahsuben teslim tarihinden itibaren Haziran 939 bidayetine ve 939 ve 940 mali yılları sonuna kadar murur edecek müddetle icara verilmek üzere 22/9/938 tarihinden itibaren 15 gün müddetle açık arttırmaya konulmuşur.

İhale 7 Birinci teşrin 938 tarihine müsadif Cuma günü saat 10 da varidat müdürlüğü odasında yapılacaktır. Mukavele tanzini esas olup şartnameyi anlamak ve daha fazla malumat almak isteyenlerin ihale gününden evvel Defterdarlığa müracaatları ve taliplerin % 7,5 muvakaat teminatlarıyla ihale gününde komisyon müracaatları ilân olunur. 26, 29/9/938 ve 3, 6/10/938

Yurtdaş:

Türk Hava Kurumuna Yardım Et

Buyardım en büyük bir yurd borcudur.

YURTDAS!

Türk evinin şerefli ananesi kilerdir.

Kavanoz, kavanoz reçelleri, şişe şişe şurupları olma-

yanbir ev, Çocuk-suz bir yuva kadar tatsızdır.

Bu güzel anane mizi v ş talın.

AMERİKA'da

BİR TÜRK ÇOCUĞU

HER TÜRK ÇOCUĞUNUN

OKUMASI LAZIM BİR

ROMAN

Fiyatı 150 kuruştur

Kirayada verilir.

Yurttaş!

Kaçkırı Yapma

Mardin defterdarlığında

Gayri mübadilik mi, mülga muhtelif mülk, dele komisyonuna tas- edilmiş olan hak sa- lerinden Yunanistan- raktıkları gayri mal- malıara kıymet tak- için evvelce (Gayrim- diller takdiri kıymet- misyonuna) ve ya 1934 tarihli kararnam- i esinde 11/10 934- bine kadar mülga- mübadi ler komisyon- müracaat etmiş ve A) Gayri mübadi- vesikasını ve tasarru- rakını ibraz ve tevdi- memiş olanlar.

B) Bu vesikaların misyonca noksan- muallal güvürlere k- rinden istenilen mal- vermemiş bulunanlar- Hasabiyle mal- kıymet takdir edil- larla takdir edilmiş- kıymetlere karşı komisyonuna ve Devlete itiraz henüz bir itiraz ları lenmemiş bulunanlar- tanbul'da Galata'da tiyar hanında ifay- eden (gayri mübadi- tasfiye birodu) nda şekkil gayri müb- takdiri kıymet komi- na 15 Teşrinievvel tarihine kadar mür- kendilerinden isten- vesika, malumat ve- ti vermeleri ve m- ları mukabilinde almalari ilân olu-

Mardin defterdarlığından

Sıra No	Mevkii	Cinsi	Kimden metruk olduğu	Muhammen bedeli	Lira	Kuruş
1	Yeni Kapı	Hane hissesi	Hanna Şeho kızı Fektüre	5	00	
2	" "	" "	Melki kas İlyas	8	00	
3	" "	4/10 Hane his	İbrahim Z. Verdi	7	00	
4	" "	Hane hissesi	Verdi Circis metfuni	8	00	
5	" "	" "	Şem'un Abo	11	00	
6	" "	" "	Banhadı Terzi beşi	11	00	
7	" "	" "	Cercis velet Batuş	15	00	
8	" "	57/64 sehim hane	Hanna Hubeyzuddeyr veresesi	18	00	
9	" "	nisif hane	Yusuf raci Z. Lusiye	5	00	
10	Eminettin	" " hisse	Maran Nesri	12	00	
11	" "	" "	Bolis Miho avar	30	00	
12	" "	" "	Amsih Davut Bitti Z.Foli	6	00	
13	" "	Hane hissesi	Hanna Hızır Şah	12	00	
14	" "	57/105 Sehim Dükân	İşo Dolabani veresesi	9	00	
15	" "	nisif Hane	Melki Antun haracı	12	00	
16	" "	" "	Loh Amsılı Gülo	12	00	
17	Mensuri köyü	1 672200 den	Kıryo oğlu Cicco namı diğeri Cer-	1	50	
		348720 sehim hane	cis			

Mevkii, cinsi, kimden metruk olduğu ve bir senelik icar bedeli yukarıda yazılı hazineye ait mebani 938 mali yılına mahsuben teslim tarihinden Haziran 939 bidayetine ve 939 ve 940 mali yılları sonuna kadar mürur edecek müddetle icarı verilmek üzere 19/9/938 gününden itibaren 15 gün müddetle pazarlığa konulmuştur.

İhale 4 Birinci Teşrin 938 tarihine müsadif Salı günü saat 10 da Mardin Varidat Müdürlüğü odasında yapılacaktır. Taahhütler % 7.5 teminatlarıyla mezkûr günde komisyona müracaatları, mukavele tanzimi esas olup daha fazla malumat almak isteyenlerin şartnameyi almak üzere mezkûr günden evvel Defterdarlığa müracaatları ilân olunur.

22, 26, 29, / 9 / 938 ve 3/10/938

Türk hava kurumu Mardin besinden

Ambarının yirmi altı bin sekiz kio buğday 3/10/938 gününden itibaren ilân olunanların şub- muracaat evleri ilân olunur.